

JAK ZŁOŻYĆ SKARGĘ NA PRZEWLEKŁOŚĆ POSTĘPOWANIA?

? Co to jest przewlekłość postępowania?

Przewlekłość postępowania ma miejsce, jeśli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych.

(art. 2 pkt 1 Ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki Dz.U. 2004 Nr 179 poz. 1843 ze zmianami, dalej Ustawa)

💡 Jakie prawa człowieka narusza przewlekłe postępowanie?

Przewlekłe postępowanie stanowi naruszenie jednego z elementów prawa do rzetelnego procesu polegającego na prawie do sprawiedliwego i jawnego rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

(art. 45 Konstytucji oraz art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka)

∞ W jaki sposób można zaskarżyć przewlekłe postępowanie?

Strona, która uważa, że postępowanie w jej sprawie jest przewlekłe, może złożyć tzw. skargę na przewlekłość.

(art. 2 pkt 1 Ustawy)

📅 1 Kiedy można złożyć skargę?

Skarga może zostać złożona w trakcie trwającego postępowania przed sądem, w postępowaniu przygotowawczym (prokuratorskim) oraz w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez komornika sądowego.

(art. 5 pkt 1 Ustawy)

Kto może złożyć skargę?

- W postępowaniu karnym – strona takiego postępowania; skargę może wnieść ponadto pokrzywdzony, nawet jeśli nie jest stroną.
- W postępowaniu cywilnym – strona, uczestnik postępowania oraz interwenient uboczny.
- W postępowaniu sądoadministracyjnym – skarżący oraz uczestnik postępowania na prawach strony.
- W postępowaniu egzekucyjnym – strona lub inna osoba realizująca swoje uprawnienia w tym postępowaniu.
- W postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe – strona.
- W postępowaniu w sprawach o wykroczenia – strona.
- W postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary – strona lub wnioskodawca.

(art. 3 Ustawy)

Czy można złożyć skargę, jeśli przewlekłe postępowanie zostało już zakończone?

Nie. Skarga może zostać złożona jedynie w trakcie trwającego postępowania.

(art. 5 pkt 1 Ustawy)

Który sąd jest właściwy do rozpoznania skargi?

Sądem właściwym do rozpoznania skargi jest sąd przełożony nad sądem, przed którym toczy się postępowanie. To znaczy, że:

- Jeżeli postępowanie toczy się przed sądem rejonowym, właściwy będzie sąd okręgowy.
- Jeżeli toczy się przed sądem okręgowym – właściwy będzie sąd apelacyjny.
- Jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem apelacyjnym lub Sądem Najwyższym, właściwy do jej rozpoznania jest Sąd Najwyższy.
- Jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem rejonowym i sądem okręgowym, właściwym do rozpoznania skargi w całości jest sąd apelacyjny.
- Jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem okręgowym i sądem apelacyjnym, właściwy do rozpoznania skargi w całości jest sąd apelacyjny.
- Jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przygotowawczego, właściwy do jej rozpoznania jest sąd przełożony nad sądem, który byłby właściwy rzeczowo do rozpoznania sprawy (sąd właściwy do rozpoznania sprawy ustala się na podstawie art. 24 i 25 k.p.k.), np. jeżeli akt oskarżenia zostanie skierowany do sądu rejonowego, właściwy do rozpoznania skargi będzie sąd okręgowy;

- Jeśli sprawa dotyczy przewlekłości postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe lub postępowania karnego, które toczy się przed sądem, sąd przelożony nad sądem rozpoznającym sprawę jest właściwy także w zakresie przewlekłości postępowania przygotowawczego.
- Jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania egzekucyjnego lub innego postępowania dotyczącego wykonania orzeczenia sądowego (np. postępowania komorniczego), właściwy do jej rozpoznania jest sąd okręgowy, w którego okręgu prowadzona jest egzekucja lub wykonywane są inne czynności.
- Jeżeli egzekucja lub inne postępowanie dotyczące wykonania orzeczenia sądowego prowadzone jest w dwu lub więcej okręgach – sąd, w okręgu którego dokonano pierwszej czynności.

(art. 4 Ustawy)

W jaki sposób należy złożyć skargę?

Skargę składa się do sądu, przed którym toczy się postępowanie. Przekazuje on skargę sądowi właściwemu do jej rozpoznania (patrz powyżej). W postępowaniu egzekucyjnym skargę składa się do sądu właściwego do jej rozpoznania. Skargę na przewlekłość postępowania przygotowawczego wnosi się do prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie.

(art. 5 Ustawy)

Skarga powinna zawierać żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie.

Ponadto istnieje możliwość zawarcia żądania:

- wydania sądowi rozpoznającemu sprawę albo prokuratorowi prowadzącemu lub nadzorującemu postępowanie przygotowawcze zalecenia podjęcia w wyznaczonym terminie odpowiednich czynności,
- zasądzenia na swoją rzecz odpowiedniej sumy pieniężnej (od 2 000 do 20 000 zł).

Skarga powinna spełniać wymagania pisma procesowego – powinna zawierać:

- oznaczenie sądu, do którego jest kierowane,
- oznaczenie sprawy, której zarzucana jest przewlekłość,
- oznaczenie skarżącego,
- oznaczenie rodzaju pisma – „skarga na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki”,
- datę,
- podpis.

Jeśli skarga nie spełnia tych wymagań, sąd, który jest właściwy do jej rozpoznania, odrzuca skargę bez wzywania do uzupełnienia braków.

(art. 6 i 9 Ustawy, art. 126 Kodeksu postępowania cywilnego)

Czy skarga podlega opłacie?

Skarga podlega opłacie w wysokości 200 zł. Jeżeli skargę wniosło kilka osób, każda z nich uiszcza opłatę oddzielnie. Jeżeli została uiszczona jedna opłata bez odpowiedniego wskazania, uznaje się, że wniosła ją osoba wymieniona jako pierwsza w skardze.

Jeżeli sąd uwzględni skargę lub ją odrzuci (nie rozpatrując merytorycznie), zwraca uiszczoną od niej opłatę.

(art. 17 Ustawy)

Jak długo trwa postępowanie w sprawie przewlekłości?

Sąd wydaje orzeczenie w terminie dwóch miesięcy, licząc od daty złożenia skargi.

(art. 11 Ustawy)

Jakie rozstrzygnięcie może podjąć sąd w sprawie skargi na przewlekłość postępowania?

Jeżeli sąd uzna, że w postępowaniu miała miejsce przewlekłość, uwzględnia skargę. Wówczas sąd zaleca (na wniosek skarżącego lub z urzędu) podjęcie przez organ prowadzący postępowanie (sąd, prokuratora lub komornika) odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie. Zalecenia te nie mogą jednak wkraczać w zakres oceny faktycznej i prawnej sprawy, w której toczy się postępowanie. Jeżeli sąd uwzględni skargę, sąd, na żądanie skarżącego, musi przyznać od Skarbu Państwa lub od komornika sumę pieniężną w wysokości od 2 000 do 20 000 zł.

Jeżeli sąd uzna skargę za niezasadną – oddala ją.

(art. 12 Ustawy)

Od czego zależy wysokość przyznanej kwoty?

Jak wspomniano wyżej, po uwzględnieniu skargi i złożeniu wniosku przez skarżącego, sąd przyznaje sumę pieniężną w wysokości od 2 000 do 20 000 zł. W tych granicach sąd przyznaje nie mniej niż 500 złotych za każdy rok trwania postępowania. Sąd bierze pod uwagę całe postępowanie, niezależnie ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość. Sąd może przyznać sumę wyższą niż 500 złotych za każdy rok trwania postępowania, jeżeli sprawa ma szczególne znaczenie dla skarżącego, a on sam nie przyczynił się w sposób zawiniony do wydłużenia postępowania. Suma ta może zostać pomniejszona o przyznane już w tej samej sprawie kwoty.

(art. 12 pkt 4 Ustawy)

Czy na postanowienie w sprawie skargi przysługuje zażalenie?

Nie.

Kiedy można ponownie złożyć skargę na przewlekłość?

Ponownie można wystąpić ze skargą na przewlekłość postępowania po upływie 12 miesięcy od wydania przez sąd postanowienia w sprawie poprzedniej skargi na przewlekłość. Jeżeli w postępowaniu przygotowawczym stosowane jest tymczasowe aresztowanie, a także w sprawie egzekucyjnej, ponownie wystąpić można po upływie 6 miesięcy od daty wydania przez sąd orzeczenia. W przypadku odrzucenia skargi ze względu na braki formalne skarżący może wystąpić z nową skargą w tej samej sprawie bez ograniczeń terminowych.

(art. 14 Ustawy)

§ Czy do sporządzenia skargi na przewlekłość wymagany jest adwokat lub radca prawny?

Do złożenia skargi rozpoznawanej przez sąd okręgowy lub sąd apelacyjny nie jest wymagany adwokat ani radca prawny.

Czy możliwe jest uzyskanie wyższej sumy pieniężnej niż przyznana przez sąd w sprawie skargi na przewlekłość?

Jeżeli skarga została przez sąd uwzględniona, skarżący może dochodzić w odrębnym postępowaniu odszkodowania od Skarbu Państwa za szkodę, która wynikała ze stwierdzonej przewlekłości.

Postanowienie sądu uwzględniające skargę na przewlekłość jest wiążące dla sądu, który będzie prowadził sprawę o dodatkowe odszkodowanie lub zadośćuczynienie.

(art. 15 Ustawy)

Skarga na przewlekłość czy skarga do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu (ETPC)?

Warunkiem złożenia skargi do ETPC jest wyczerpanie wszystkich dostępnych środków prawnych na podstawie prawa krajowego. Niezbędne jest zatem właściwe złożenie skargi na przewlekłość postępowania.

Nieskorzystanie z tego środka spowoduje, że skarga do ETPC może zostać uznana za niedopuszczalną.

Ulotkę opracowała:

**HELSIŃSKA FUNDACJA
PRAW CZŁOWIEKA**

WZÓR SKARGI NA PRZEWLEKŁOŚĆ POSTĘPOWANIA

Warszawa, dnia 1 stycznia 2018 r.

Do:

Sądu Okręgowego w Warszawie
Al. Solidarności 127
00-898 Warszawa

za pośrednictwem:

Sądu Rejonowego dla Warszawy-Żoliborza
ul. Kocjana 3
01-473 Warszawa

Skarżący:

Jan Kowalski
ul. Mickiewicza 1
01-517 Warszawa

w sprawie karnej przeciwko oskarżonemu – Janowi Kowalskiemu o czyn z art. 209 § 1 k.k., sygn. akt III KI/13

Skarga

**na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy
w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki**

Wnoszę o:

1. stwierdzenie przewlekłości postępowania karnego przeciwko Janowi Kowalskiemu w sprawie sygn. akt III KI/13 toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Warszawy-Żoliborza, III Wydział Karny,
2. zlecenie sądowi prowadzącemu postępowanie odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie,
3. zasądzenie od Skarbu Państwa odpowiedniej sumy pieniężnej w wysokości 20 000 zł.

UZASADNIENIE

Postępowanie w sprawie III K I/13 jest prowadzone przez Sąd Rejonowy dla Warszawy-Żoliborza III Wydział Karny od marca 2013 r. W tym czasie miało miejsce 8 rozpraw sądowych.

[opis okoliczności faktycznych]

[przywołanie argumentów świadczących o przewlekłości]

W związku z tym wnoszę jak na wstępie.

Jan Kowalski